

ліджень. Епізоотичну ситуацію оцінювали шляхом узагальнення матеріалів за формами статистичної звітності районної державної лікарні ветеринарної медицини та результатів власних досліджень. Проаналізували захворюваність собак на демодекоз залежно від сезону року, віку та породи тварин. Обстеження хворих собак здійснювали загальноприйнятими методами: клінічними (збір анамнезу, клінічний огляд). Зміни шкіри тварин оцінювали візуально та пальпаторно. Враховували породу та вік тварини, локалізацію і площу ураження, характер змін шкіри, наявність та вираженість свербіжу, а також дані щодо часу виникнення і характеру перебігу хвороби. Остаточний діагноз ставили в разі виявлення кліщів роду *Demodex* при мікроскопічному дослідженні зіскрібків шкіри (метод компресорного дослідження глибоких зіскрібків шкіри з 5 % розчином гідроксиду натрію).

За період з вересня 2014 р. по лютий 2017 р. було обстежено 311 собак 23 порід з патологією шкірних покривів, демодекоз виявили у 59 (18,97 %) випадках. Відмічено виражену сезонність захворювання: взимку – 38 %, весною – 33 %, влітку – 16 %, восени – 13 %. Найбільш схильними до демодекозної інвазії виявилися чистопородні собаки (78 %) у віці від 3 місяців до 3 років. При цьому мала місце неоднакова схильність до цього захворювання собак різних порід.

Встановили, що до демодекозу найбільш сприйнятливі собаки наступних порід: ротвейлер, німецька вівчарка – від 23,2 до 34,7 %; менш сприйнятливі до збудника демодекозу породи: московська сторожова, середньоазіатська вівчарка – від 9,7 до 22,8 %; найменша ураженість збудником спостерігається у: пекінес, чау-чау, боксер – від 0,5 до 10 %.

Хвороба частіше реєстрували у собак короткошерстних порід – 60 %, рідше у довгошерстних – 40 %. Із 124 випадків демодекозу собак папульозну форму спостерігали у 7 % тварин, ускладнену – 38 %, генералізовану – 42 %, лускату – 13 %.

Таким чином демодекозна інвазія собак, у зоні обслуговування Шаргородської державної районної ветеринарної лікарні реєструється у 18,97 % тварин з хворобами шкіри. Встановлена виражена сезонність хвороби, яка в основному проявляється в зимово-весняний період – 71 % випадків. Основною формою прояву демодекозу є генералізована – її реєстрували у 42 % собак. У короткошерстних собак хворобу реєстрували частіше – 60 %, порівняно з тваринами довгошерстних порід. Частіше демодекоз реєстрували у чистопородних собак (80 %) в віці від 3 місяців до 3 років.

УДК 619.616.955.121.636

ДАНИЛЬЧУК Д.М., магістрант
Науковий керівник – **АНТІПОВ А.А.**, канд. вет. наук
Білоцерківський національний аграрний університет
antipov_anatolii@ukr.net

ПОРІВНЯЛЬНА ЕФЕКТИВНІСТЬ АНТИГЕЛЬМІНТИКІВ ЗА ДИПЛІДІОЗУ СОБАК

У зв'язку із зростанням чисельності м'ясоїдних тварин у великих містах, поширюється небезпека розповсюдження багатьох інфекційних та інвазійних захворювань. Паразитарні хвороби тварин і, зокрема, гельмінтози досить часто реєструються в Україні. З великого їх переліку дипілідіозна інвазія собак посідає одне з провідних місць. Тому підбір найбільш оптимальних засобів боротьби з цією інвазією є актуальним.

В останні роки питанням пошуку та розробки ефективних засобів боротьби з гельмінтозами собак присвячена значна кількість робіт вітчизняних та зарубіжних авторів. Проте, практично всі ці роботи стосуються пошуку засобів широкого спектру дії. Як відомо, більшість досліджень проводилися при ураженні тварин одночасно кількома збудниками, які відносяться до різних видів, класів і типів. В зв'язку з цим, практично всі рекомендації останніх 10–15 років присвячені мікстинвазіям м'ясоїдних тварин, а роботи, які стосуються моноінвазій собак, відсутні.

Мета наших досліджень полягала у визначенні ефективності окремих антигельмінтних засобів за дипілідіозу собак.

Дослідження проводилися на базі Черкаської державної лікарні ветеринарної медицини. Об'єктом досліджень були собаки різних порід, віком від 3-х місяців до 1,5 року, які постійно мешкають на території міста та належать приватним власникам. Для дослідів відбирали собак, у яких за попередніми гельмінтокопрологічними дослідженнями, діагностували дипілідіоз. Всього було обстежено 216 собак, з яких 91 уражені гельмінтами. Дипілідіоз реєстрували у 36 собак.

Для дослідження відібрали 18 собак, у яких дипілідіоз зустрічався у вигляді моноінвазії. З цих тварин було сформовано три піддослідні групи. Копрологічні дослідження проводили методом послідовних промивань. Для досліджень були використані дронтал плюс та альбен С.

Дронтал плюс – комбінований засіб, одна пігулка якого містить 50 мг празіквантелу, 144 мг пірантелу ембонату та 150 мг фебантелу. Виробник препарату фірма «Байер», Німеччина.

Альбен С є комбінацією альбендазолу і празіквантелу. Одна пігулка містить відповідно 250 і 50 мг кожного з препаратів. Виробник препарату фірма «Агроветзахита», Росія.

Перед проведенням дегельмінтизації всі тварини підлягали кількісному гельмінтоскопічному дослідженню. Дегельмінтизацію тварин двох піддослідних груп проводили двічі з інтервалом у 14 діб. Всі препарати задавали собакам за 2 години до ранкової годівлі. Дронтал плюс та альбен-С у вигляді пігулок задавали згідно з інструкцією. Тварин третьої групи не дегельмінтизували, оскільки вони слугували контролем. Для визначення інтенс- і екстенсефективності проводили гельмінтоскопічні дослідження всіх тварин через 10 та 30 діб після дегельмінтизації.

Аналіз отриманих даних показав, що обидва препарати мають виражену антигельмінтну ефективність за дипілідіозної інвазії собак. Найбільш ефективним виявився дронтал плюс. Вже при одноразовому застосуванні усі тварини першої групи повністю звільнилися від гельмінтів. Екстенсефективність альбену С склала 83,33 %.

Після повторного застосування препарату альбену С собаки піддослідної груп повністю звільнилися від гельмінтів. Через 30 діб екстенсефективність у всіх двох групах піддослідних тварин становила 100 %. Ступінь ураження дипілідіозом тварин контрольної групи за період досліджень залишилася приблизно на одному рівні.

Таким чином із наведених результатів можна зробити висновок, що найбільш ефективним засобом для дегельмінтизації собак за дипілідіозної інвазії є дронтал плюс.

УДК 619:616.995.1:636.1

ГОЛОВАХА І.В., магістрантка

Науковий керівник – **АНТІПОВ А.А.**, канд. вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

antipov_anatolii@ukr.net

РОЗПОВСЮДЖЕННЯ ЗМІШАНИХ НЕМАТОДОЗІВ КОНЕЙ

Сучасне конярство, яке активізувало свій розвиток після довгих десятиліть значного занепаду – це не лише сільськогосподарський напрямок вирощування коней, але й їх використання задля естетичного задоволення і фізичного виховання людей – як іпотерапія. Однак, нерідко у конегосподарствах виникають захворювання однокопитних тварин, зокрема паразитарні, які спричиняють порушення функцій окремих систем і органів або й загального стану їх організму. Висока П є, інколи, причиною загибелі коней, особливо молодняка.

Аналіз наукової літератури підтверджує, що у ряді регіонів України є неблагополучні господарства щодо гельмінтозів коней. Так, Ю.Ю. Довгій, О.А. Згозінська вказують, що на території Житомирської та Київської областей гельмінтози коней є поширеними із ЕІ до 100 %. Г.О. Лук'янова М.В. Галат також наголошують на частому реєструванні змішаних гельмінтозів, асоціації яких налічують два і більше видів гельмінтів.